

ВІДОМВТІ ПРО АВТОРА

Тетяна Лелека – кандидат філологічних наук/доктор філософії, доцент, доцент кафедри перекладу, прикладної та загальної лінгвістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: мовні контакти, соціолінгвістика, психолінгвістика.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Tetiana Leleka – Candidate of Philological Sciences/PhD, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Translation, Applied and General Linguistics at Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University.

Scientific interests: language contacts, sociolinguistics, psycholinguistics.

УДК 811.161.2'38

DOI: 10.36550/2522-4077-2022-1-202-159-165

ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДЕННИКОВОГО ДИСКУРСУ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА

Тетяна ЛІШТАБА (Кропивницький, Україна)

ORCID: 0000-0002-6060-0900

e-mail: tanya@lishtaba.com

Тетяна ОГАРЄНКО (Кропивницький, Україна)

ORCID: 0000-0002-8400-1670

e-mail: tetogarenko@gmail.com

ЛІШТАБА Тетяна, ОГАРЄНКО Тетяна. ЛЕКСИКО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЩОДЕННИКОВОГО ДИСКУРСУ ВОЛОДИМИРА ВИННИЧЕНКА.

У статті проаналізовано жанрові закономірності щоденникового тексту, визначено його лінгвостилістичні ознаки. Установлено, що точність і стислість викладу в інформаційному жанрі зумовлюється, перш за все, функціонуванням нейтральної суспільно-політичної лексики. Виявлено та проаналізовано мовні засоби, які сприяють посиленню загальної експресивності щоденникового тексту.

***Ключові слова:** щоденниковий дискурс; жанр; контекст; суспільно-політична лексика; емоційно-експресивна лексика; стилістична функція.*

LISHTABA Tetiana, OHARIENKO Tetiana. LEXICAL AND STYLISTIC FEATURES OF VLADIMIR VYNNYCHENKO'S DIARY DISCOURSE.

The article analyzes the genre patterns of the diary text. Its linguistic and stylistic features (brevity, conciseness, fragmentary nature, unprocessed narrative, stylistic incompleteness of the phrase, subtext, abstractness, thesis, fragmentary nature, intimate nature of the narrative) are determined. It is established that the accuracy and brevity of the presentation in the information genre is determined primarily by the functioning of neutral socio-political vocabulary. In V. Vynnychenko's diary entries, the socio-political vocabulary is represented by two groups. The first reflects the author's views on the political situation in the country and the world. The second depicts the author's views on social issues. Using socio-political vocabulary, V. Vynnychenko raises various socially important issues of life of our country, as well as expresses a subjective attitude to certain social and political events, emphasizing the feelings of frustration and emptiness that dominate society. The linguistic means that contribute to the strengthening of the general expressivity of the diary text are identified and analyzed: tokens, in the very meaning of which there is an emotionally expressive shade; word-forming means, which within one token form a certain load; antonyms, synonyms, phraseologies; stringing of nominative sentences. Their use is quite justified and appropriate, because the author tried to convey their experiences, impressions, evaluate the events of that time. Socio-political and emotionally-expressive vocabulary in V. Vynnychenko's diary testifies to the individual-author's perception of the events of that time. It is a means of conveying the author's subjective attitude to the described people, actions, phenomena, processes, etc. Lexical and stylistic analysis of the studied texts gives the reasons to claim that V. Vynnychenko's diary is an example of an original and extraordinary genre. Each analyzed token of the writer's notes is a component of an extremely rich outline of the whole text. The

nominations successfully created by the master of the artistic word surprisingly accurately reflect not only the author's own worldview, but also figuratively reproduce the peculiarities of the national worldview, fill a certain linguistic and aesthetic niche in a specific speech situation.

Keywords: *diary discourse; genre; context; socio-political vocabulary; emotionally-expressive vocabulary; stylistic function.*

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. У лінгвістичній науці останнього десятиліття щораз активніше починають обговорюватися проблеми щоденникового дискурсу. Це, перш за все, зумовлено його жанровими особливостями. Як зазначено в Літературознавчому словнику-довіднику, «щоденник – літературно-побутовий жанр, фіксація побаченої, почутої, внутрішньо пережитої події, яка щойно сталася. Він пишеться для себе і не розрахований на публічне сприймання, у ньому нотуються переважно явища особистого життя, здебільшого в монологічній формі, хоча може бути й внутрішньо діалогічна (полеміка із собою, з уявним опонентом тощо)» (Літературознавчий словник-довідник, 2006: 731). Проте письменницький щоденник уже давно став фактом літератури.

На особливу увагу заслуговують щоденникові тексти одного з найвидатніших майстрів української прози першої ХХ ст., основоположника української модерної драми, видатного публіциста, політичного діяча – В. К. Винниченка. Їхня роль неоціненна для осягнення творчої спадщини митця. «Щоденник» допомагає з'ясувати політичні погляди В. Винниченка, дослідити філософське підґрунтя його романів, проаналізувати витoki драматичних творів письменника; презентує велику кількість записів про творчі плани митця.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічною основою вивчення щоденникового жанру є літературознавчі розвідки М. М. Бахтіна, О. А. Галича, Г. О. Костюка, В. І. Кузьменка та ін. Мовознавцями цей жанр досліджений значно менше. Вивчення мови творів щоденникових записів розпочалося наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. і пов'язане насамперед із працями Л. І. Мацько, Т. В. Радзівської, М. М. Кожини та ін. Водночас не можна не вказати на новітній доробок фахівців у цій галузі. Останнім часом ця тема привертає увагу низки науковців, зокрема суттєвий внесок зробили Т. А. Космеда, А. В. Кочетов, Н. О. Хараман, Н. М. Момот, Л. М. Остапенко, А. М. Приймак та ін. Актуальним на сьогодні в лінгвістичній науці залишається питання особливостей стилістичної організації щоденникового тексту.

Мета дослідження полягає в з'ясуванні функціонального навантаження характерних лексичних номінацій в «Щоденнику» Володимира Винниченка.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мемуарним творам (спогадам, щоденникам) властиві такі ознаки, як хронікальність і фактографічність (Українська літературна енциклопедія, 1995: 338). Проте, як зазначає Н. О. Хараман, «притаманна щоденникам документальність та історична достовірність не позбавляє автора права на художній домисел. Для стилю викладу щоденника характерні стислість і лаконічність, фрагментарність, необробленість оповіді, стилістична незавершеність фрази, більшість слів мають свій підтекст. Щоденники передають сутність, зміст вражень і подій, фіксують події без особливої стилістичної обробки, а тим більше – шліфування» (Хараман, 2017: 265). Отже, «щоденник – це своєрідна мовленнєва система, на формування якої впливають фонові знання, пресупозиція, фактор адресатності тощо. Щоденник має багато спільного з іншими жанрами епістолярного стилю (мемуарами, листами, автобіографією, сповіддю, записними книжками), але йому притаманні характерні властивості, особлива специфіка» (Хараман, 2017: 264).

Точність і стислість викладу в інформаційному жанрі зумовлюється, перш за все, функціонуванням нейтральної суспільно-політичної лексики, яка в щоденникових текстах В. Винниченка представлена двома групами.

Перша група відбиває погляди автора на політичну ситуацію в країні та світі. Активні події, які в цей час відбувалися в Європі, не могли пройти повз увагу й оцінку письменника, що мандрував. «Концепція всебічного розвитку нації та ідея національного відродження – центральні в ідіосвіті В. Винниченка. Автор моделює власний проект буття українського народу» (Домилівська, 2017: 157). То ж і не дивно, що нотатки автора сповнені віри в необхідність відстоювання свого – національного: *Або зупинити зовсім війну, або ж тоді йти й битись за своє, за свою національність* (Винниченко, 1980: 88).

Описуючи ці події, письменник постійно послуговується термінами, зокрема суспільно-політичними (*національність, інтернаціональний, громадянство, державність, національна незалежність, національний уряд*); на позначення філософських понять (*сатисфакція, метафізично, ортодоксальність, догмат*); термінами соціології (*індивідуалізм, колективізм, мізантроп*). Наприклад: *Звичай, мова, національна незалежність – все в руках ворожого національного уряду* (Винниченко, 1980: 88); *Здається, що зникло десь усяке громадянство, держави, наука, політика, торгівля, фабрики, зник усякий рух на землі, зосталась тільки дитина, і вони мусять її годувати* (Винниченко, 1980: 35); *Я мушу, нарешті, констатувати, що я занадто дорого заплатив за «творимую легенду» нашої державности* (Винниченко, 1980: 352).

Наскрізною в записниках є тема війни, яка вимальовується на основі лексем *війна, солдати, вартові, окопи, форт, рівчаки, дріт*: *Перші ознаки війни виявились верст на п'ять від Варшави. Почали попадатись окопи* (Винниченко, 1980: 112); *Ще трохи далі, з правого боку шосе, виднівся форт – вали з рівчаками. На валах сіріли дві солдатські постаті вартових. Форт також був обведений дротяною перепонною* (Винниченко, 1980: 112).

Поступово зорові неприємні асоціації автора, які виникають під впливом подій і картин війни, поступаються почуттям. Від зовнішнього відстороненого сприйняття автор доходить до глибокого внутрішнього переживання, яке підкреслюється лексемами *могила, мертвий* тощо: *Всю дорогу, зустрічаючи солдатів, я дивився на них з тим самим чуттям, як на тих, що лежали біля розритої могили. А скільки ж то таких могил було розсіяно по довгому-довгому, на 500 верст, фронті обох армій! І скільки їх буде ще до кінця війни! Тепер від кожної сіро-рудоді шинелі на мене дихає задубілими мертвяками. Кожний у такій шинелі для мене не людина, а щось безлике, безформене, моторошно-живе* (Винниченко, 1980: 118).

Проведений аналіз фактологічного матеріалу засвідчує також широке вживання автором назв військових професій, звань (*жовнір, січовик, отаман, офіцер, рекрут, комендант*): *Офіцер зараз же з шумом од шарпнув завісу на вікні, загрюкотів стільцем, застукав ефесом* (Винниченко, 1980: 53); *Високий, сивуватий, генеральської постави вахмістр немов не чує* (Винниченко, 1980: 77); *Тут, здається, повинні б бути більш ознайомлені наші газети й полководці* (Винниченко, 1980: 80).

Друга група суспільно-політичної лексики вимальовує погляди автора на суспільні питання. Письменник активно вживає іменники на позначення роду діяльності людей (*студенти, офіціанти, робітники* тощо): *Піп у рясі кольору фіолетового чорнила* (Винниченко, 1980: 61); *У газетника на животі шкіряна торбина, з якої стирчать газети і журнали до самого носа* (Винниченко, 1980: 61); *Самотою сидить худорлявий робітник* (Винниченко, 1980: 52); *Мабуть, офіціант з*

якого-небудь порядного ресторану (Винниченко, 1980: 57); *Городовики* в мундирах і картузах з туго, як дно бубна, натягнутим верхом кольору хакі, м'яко-зеленого (Винниченко, 1980: 61).

Досить часто в одному записі поєднується згадка про осіб декількох видів зайнятості. Це зумовлено особливостями форми щоденника: автор репродуктивно відтворює те, що бачить у ході своєї мандрівки. Наприклад: *Посмішка. Кондуктор і робітник* (Винниченко, 1980: 55); *Підходить жандарм з рядом медалів і балака з городовиком* (Винниченко, 1980: 85).

Використовуючи суспільно-політичну лексику, В. Винниченко порушує різноманітні соціально важливі питання життя нашої країни, а також висловлює суб'єктивне ставлення до тих чи інших суспільних та політичних подій, наголошуючи на відчуттях розчарування та порожнечі, які опановують суспільством.

Незважаючи на те, що жанр щоденника не розрахований на читача, слід відзначити, що записи В. Винниченка максимально образні та виразні. Для передачі емоцій, переживань, вражень та висновків про явища, предмети оточуючого середовища, оцінок служать експресивні одиниці мови. У «Щоденнику» В. Винниченка 1911–1920 рр. можна виділити такі лексичні засоби експресивності текстів:

1. Уживання лексем, у самому значенні яких міститься емоційно-експресивний відтінок: *Вода в ній брудна, зеленява, видно мертвих мух і корівок* (Винниченко, 1980: 67); *Я наздигнав якусь стару, дуже товсту, немов спухлу, жінку в довгому пальті і з палицею в руці. Вона посувалася ледве-ледве, опираючись ціпком об землю і переносячи ногу за ногою. У неї було товсте, жовте, благодуюшно-байдуже лице. Її ніщо, видно, не цікавило й не турбувало* (Винниченко, 1980: 72); *Голова в неї велика, покрита жовтим, м'яким і блискучим чубом. Личко дуже повне, здорового жовтуватого кольору, з темними оченятками між пухких великих щік* (Винниченко, 1980: 86).

2. Залучення словотворчих засобів, які в межах однієї лексеми формують певне навантаження. Зазвичай це суфікси із значенням неповноти вияву ознаки: *Личко в неї смугляве, кругленьке, і карі оченятка поблискують од сонця жовтим світлом* (Винниченко, 1980: 87); *Подекуди вже видно червоняво-рожеве листя* (Винниченко, 1980: 81); *Висохле, іконописне, довгасте лице з рідкою білявою бородою* (Винниченко, 1980: 65); із зменшено-пестливими суфіксами: *Крошка в ясно-голубій кохточці й такій самій спідничці. Голівка пов'язана білою хусточкою* (Винниченко, 1980: 87); *Ось худенька, жовта-жовта, як із старого воску, жіночка держить на руках маленьке дитинча* (Винниченко, 1980: 79); *От групка: маленький, вузькогрудий, з крихітним личком, запасний єврей* (Винниченко, 1980: 76).

Суфікси згрубілості можуть супроводжуватися лексемами з відповідним значенням, які посилюють чи підкреслюють негативний відтінок, наприклад: *По небі блукають величезні, кудлаті, сиві, з підпалом на краях хмари. Вони сердиті й брудні, як чабанські собаки* (Винниченко, 1980: 66).

3. Виразально-посилюючу функцію в авторському мовленні відіграє вживання антонімічних пар: *Замість свого, ще чужого взять собі на шию нема рації! Отже – воювати, битися во всю. Так, іншого виходу нема* (Винниченко, 1980: 88); *Але й російський уряд теж не відстає і ще з більшим завзяттям, але з меншим правом і підставами, хоче довести, що Варшава – руське місто* (Винниченко, 1980: 52); *Я зможу сказати собі: «Я не згодився на мале. Або все, або нічого. Всього не було, я взяв нічого»* (Винниченко, 1980: 52).

4. Важливим лексичним засобом створення експресивності тексту виступають синонімічні ряди: *І все здається від цього таким **спокійним, урівноваженим**, все буде добре* (Винниченко, 1980: 81); *Душно, парко, дихати трудно, неначе голова обкутана прозорим густим вуалем* (Винниченко, 1980: 66); *Гарно, затишно, любо до того під теплим сильним боком тата, що хотілося тоненько-тоненько, з захватом і щастям захищати* (Винниченко, 1980: 68); *Листя на деревах в'яле, кволе, рідке. Здається, що пройшов ураган і все **пом'яв, потер, поламав*** (Винниченко, 1980: 80); *Рівчаки стали якісь оголені, лисі* (Винниченко, 1980: 80); *Зникає цвірінькання птиць, шелест дерев, плескіт води – всі звуки зникають у **зверхприродному, нелюдському** грохоті залізних коліс по бруку провінційальної столиці* (Винниченко, 1980: 51).

5. До лексичних засобів експресивності щоденникового тексту слід віднести фразеологізми, які допомагають авторові дати оцінку подіям, фактам, вчинкам людей: *Трудовий Конгрес другий день уже **топчеться на одному місці**, не можучи розжувати питання про верховну владу* (Винниченко, 1980: 316); *Із оповідань пасажира (кацапа) про критику Росії, як свиня побила астронома в передсказанні погоди і як селянин вилікувався, «**брюхом на печі лежа**»* (Винниченко, 1980: 31).

Характеризуючи дійових осіб своєї розповіді, автор не завжди прямо називає риси їхнього характеру чи зображує певні їхні вчинки, наприклад: *Що далі буде, то трудно собі уявити. Епідемії захоплять всю державу і будуть гинути всі: і мирні, і воєнні, і власні, і безвласні. А дописувачі, **поети з «іменами»**, пишуть собі, вихваляючи бідну Русь* (Винниченко, 1980: 161). Подекуди він описує враження, почуття, які викликає ця людина в інших: *Дачна мода: велика кольорова хустка на плечах. Кольори: жовтогарячі, червоні, зелені, білі. Вся яскраво насичена фарбами. Дачниці нагадують «**малаявинських баб**»* (Винниченко, 1980: 212).

В. Винниченко модифікує фразеологічні одиниці, створюючи цікаві контексти. Автор використовує різні види трансформації, зокрема доповнює, розширює відомі вислови: *Формула «**гнати, як собак**» не задовольнила наші партійні кола* (Винниченко, 1980: 321). Змальовуючи поведінку персонажа своїх нотаток у конкретній ситуації, автор підводить читача до висновку, що така поведінка й визначає характер загалом: *Деякі закривали лица хустками так, що було видно тільки очі; деякі, **потупивши голови**, ішли так, що виразу їх облич не можна було роздивитись* (Винниченко, 1980: 130); *Не можна одним наказам «волі» **бити головою в стінку**, або ні з того ні з цього **кидатися в смерть*** (Винниченко, 1980: 34).

6. Уживання автором росіянізмів, розмовної, просторічної та лайливої лексики: *Женщина, яку нічим не можна здивувати* (Винниченко, 1980: 31); *Виполощите, будьте такіє добренькіє, ротіка. Поверніте головку* (Винниченко, 1980: 61); *Євреї, з яким я балакав про бойкот євреїв у Польщі і в якого купував плед* (Винниченко, 1980: 51); *А ти як смієш **сволоччю** називати? Де тут **сволоч**? На кого ти так говориши?* (Винниченко, 1980: 77); *Бач, **сукини сини!** Ще «**жидівкою**» називає. А кого ж беруть, не «**жиди**» хіба? Він хіба не так само помирати буде?* (Винниченко, 1980: 78); *Сволочі, **бля-яді, растаку-вашу мати!** Я вам покажу **пособія**. Пошли вон **сцюдова!*** (Винниченко, 1980: 82).

7. Назви країн, міст часто мають характер узагальнення, уживаються для іронічного ефекту, є метоніміями і в тексті стають дійовими особами: *А момент гострий: **Антанта** наступила ногою на горло **Німеччині** й пхає її у руку перо – «підписуй!». **Німеччина** корчиться, зціплює зуби, задихається під ногою, а пера не бере. Погляда в бік **Советської Росії**, яку теж уже хапають за пальці цупкі лапи*

Спрута-Антанти й реакції. Германія волеє задихнутись під ногою, а на самогубство не згоджується (Винниченко, 1980: 350); *Стара Європа глухо буркотить* (Винниченко, 1980: 351); *Для Англії вигідніше їсти рибку смаженою, а для Франції вареною...* (Винниченко, 1980: 352); *Звідки ж Германія братиме гроші для Франції?* (Винниченко, 1980: 352).

8. Показовим у плані посилення експресивності тексту виступає нанизування номінативних речень. Це дозволяє авторові створити панораму подій, де під кожним словом – підтекст, де кожне слово або фраза – це картина тогочасної дійсності: *Посмішка. Неділя в лісі. Концерт. Серйозний, чорномазій флейтист. Рухливість гармоніста. «Брязкало». Участь всіх у музиці. Танець молодиці біля криниці та її п'яний чоловік* (Винниченко, 1980: 65); *Тривожний гавкіт собак. Шаркіт ніг. Барабан* (Винниченко, 1980: 89); *Посмішка. Кондуктор і робітник* (Винниченко, 1980: 55); *Одлига, туман. Дратуючий спів птахи. Перше Кохине жалування* (Винниченко, 1980: 162).

Отже, мова щоденникових записів В. Винниченка багата на експресиви, які допомагають створювати індивідуально-авторську картину світу, надають тексту незвичної, нестандартної образності та емоційності.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Щоденниковий дискурс є особливим мовним середовищем, яке дає найбільше можливостей для самовираження. Текст щоденникових записів В. Винниченка засвідчує своєрідність використання мовних засобів для вираження позицій, поглядів, настанов автора. Вдало створені майстром художнього слова номінації напрочуд точно відбивають не лише власне світобачення автора, а й образно відтворюють особливості національного світовідчуття, заповнюють у конкретній мовленнєвій ситуації певну мовно-естетичну нішу. Спектр аналізованих одиниць свідчить про домінуючі особливості мовотворчості В. Винниченка. Автор уводить у текст доволі контрастні за стилістичним забарвленням лексеми, що дає можливість письменнику порушити різноманітні соціально важливі питання життя нашої країни, висловити суб'єктивне ставлення до тих чи інших суспільних та політичних подій.

Лексико-стилістичні особливості великого масиву текстів щоденникової прози потребують подальшого вивчення.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Винниченко В. Щоденник. Том 1. 1911–1920. Едмонтон-Нью-Йорк, 1980. 500 с.
2. Домилівська Л. В., Біла А. А. Особливості вербалізації суспільно-політичних поглядів В. Винниченка (на матеріалі «Щоденника» В. Винниченка). *Молодий вчений*. 2017. № 5. С. 157–160.
3. Літературознавчий словник-довідник / за ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ, 2006. 752 с.
4. Українська літературна енциклопедія : в 5 т. Київ, 1995. Т. 3. 496 с.
5. Хараман Н. О. Специфіка структури та стилістичні особливості жанру щоденника. *Система і структура східнослов'янських мов*. 2017. № 12. С. 263–273.

REFERENCES

1. Vynnychenko, V. (1980). *Shchodennyk*. Tom 1. 1911–1920. [Diary. Volume 1. 1911–1920]. Edmonton-New York. 500 p.
2. Domylivska, L. V. (2017). *Osoblyvosti verbalizatsiyi suspilno-politychnykh pohlyadiv V. Vynnychenka (na materialy «Shchodennyka» V. Vynnychenka)*. [Peculiarities of verbalization of socio-political views of V. Vynnychenko (on the material of «Diary» of V. Vynnychenko). *Molodyy vchenyy*. No 5. P. 157–160.
3. *Literaturoznavchyy slovnyk-dovidnyk / za red. R. T. Hromyaka, Yu. I. Kovaliva, V. I. Teremka*. (2006). [Literary dictionary-reference book]. Kyiv. 752 p.
4. *Ukrayinska literaturna entsyklopediya*. (1995). [Ukrainian Literature Encyclopedia] : V 5 t. Kyiv. 496 p.

5. Kharaman, N. O. (2017). Spetsyfika struktury ta stylistychni osoblyvosti zhanru shchodennyka. [Specificity of structure and stylistic features of the diary genre]. Systema i struktura skhidnoslovyanskykh mov. No 12. P. 263-273.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

Тетяна Ліштаба – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: ономастика, українська антропоніміка, проблеми культури та стилістики української мови.

Тетяна Огаренко – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та журналістики Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Наукові інтереси: структурно-семантичний аспект вивчення синтаксичних одиниць.

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Tetiana Lishtaba – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language and Journalism of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Scientific interests: onomastics, Ukrainian anthroponomy, problems of culture and stylistics of the Ukrainian language.

Tetiana Oharienko – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Ukrainian Language and Journalism of the Central Ukrainian State Pedagogical University named after Volodymyr Vynnychenko.

Scientific interests: structural-semantic aspects of the study of syntactic units.

УДК 82(4).09:06.05

DOI: 10.36550/2522-4077-2022-1-202-165-177

ÖSTERREICHISCHE NOBELPREISTRÄGER FÜR LITERATUR IN DER UKRAINE: KÜNSTLERISCHE INTERPRETATION UND KRITISCHE AUFNAHME

Jaroslav LOPUSCHANSKYJ (Drohobytsch, Ukraine)

ORCID: 0000-0002-8872-1982

e-mail: jaro.lopuschanskyj@gmail.com

ЛОПУШАНСЬКИЙ Ярослав. АВСТРІЙСЬКІ ЛАУРЕАТИ НОБЕЛІВСЬКОЇ ПРЕМІЇ З ЛІТЕРАТУРИ В УКРАЇНІ: ХУДОЖНЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЯ І КРИТИЧНА РЕЦЕПЦІЯ.

Стаття присвячена історико-літературному вивченню рецепції сучасної австрійської літератури на матеріалі творчості Ельфріди Єлінек і Петера Гандке в незалежній Україні після 1991 року, оглядові особливих досягнень українських перекладачів, літературознавців і мовознавців. Особливу увагу зосереджено також на формах і шляхах рецепції та літературного посередництва, як наприклад: видавнича справа, сучасні засоби масової інформації та комунікації, книжкова торгівля, роль науково-освітніх і культурних установ тощо.

***Ключові слова:** сучасна австрійська література, рецепція, переклад, художній твір, автор, перекладач.*

LOPUSHANSKYI Yaroslav. AUSTRIAN NOBEL PRIZE WINNERS IN LITERATURE IN UKRAINE: ARTISTIC INTERPRETATION AND CRITICAL RECEPTION.

The article is devoted to the historical and literary study of the reception of modern Austrian literature (on the material of Elfriede Jelinek and Peter Handke) in independent Ukraine after 1991, as well as to the review of the special achievements of Ukrainian translators, literary critics and linguists. Special attention is also paid to the forms and ways of reception and literary mediation, such as: publishing, modern media and communication, book trade, the role of scientific, educational and cultural institutions and more.